

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0311

Povolební represe v Zambii a zabití Mutotweho Kafwayi

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. září 2026 o povolební represí v Zambii a zabití Mutotweho Kafwayi (2026/2876(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Zambii, včetně usnesení ze dne 18. května 2017 o případu Hakaindeho Hichelemy¹,
 - s ohledem na čl. 150 odst. 5 a čl. 136 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v Zambii se dne 13. srpna 2026 konaly volby;
- B. vzhledem k tomu, že dne 14. srpna 2026 provedly státní bezpečnostní síly razii v nemovitosti v Lusace, která je spojena s opozičním kandidátem na prezidentský úřad Brianem Mundubilem, zatkly několik členů opozice a zastřelily člena opozice a bývalého ministra Mutotweho Kafwayu;
- C. vzhledem k tomu, že zambijské orgány poslední den pro podání petic za přezkoumání výsledku voleb uzavřely soudní prostory, čímž znemožnily přístup ke spravedlnosti;
- D. vzhledem k tomu, že Brian Mundubile a jeho koaliční partner Makebi Zulu byli zadrženi a spolu s dalšími 16 osobami obviněni z vlastizrady; vzhledem k tomu, že jejich právníci tvrdí, že je obtížné se s nimi ve vězení setkat; vzhledem k tomu, že osoby obviněné z vlastizrady nemohou být propuštěny na kauci a v případě odsouzení jim hrozí 20 let odnětí svobody až doživotí;
- E. vzhledem k tomu, že zambijské orgány před volbami a po nich zatkly, zadržovaly či zastrašovaly členy a příznivce opozice; vzhledem k tomu, že podle Zambijské komise pro lidská práva bylo bez formálního obvinění zadrženo nejméně 84 osob; vzhledem k tomu, že sedmi představitelům opozice a kritikům vlády byly odebrány cestovní pasy;

¹ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 84.

- F. vzhledem k oslabování svobody sdělovacích prostředků; vzhledem k tomu, že pět vysílacích stanic bylo předvoláno ke slyšení u Nezávislého úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání ohledně dodržování předpisů;
- G. vzhledem k tomu, že EU prohloubila vztahy se Zambií prostřednictvím strategie Global Gateway a partnerství v oblasti kritických surovin a poskytla jí významnou rozvojovou pomoc;
1. odsuzuje zabití Mutotweho Kafwayi a nárůst politických represí od voleb;
 2. důrazně vyzývá zambijské orgány, aby zajistily nezávislé a transparentní vyšetřování všech obvinění z nezákonného použití síly, svévolného zatýkání a zastrasování, a zejména okolností zabití Mutotweho Kafwayi, a aby odpovědné osoby pohnaly k odpovědnosti; zdůrazňuje, že bezpečnostní operace by měly být přiměřené a v souladu se zásadami právního státu;
 3. vyzývá zambijské orgány, aby upustily od svévolného zatýkání, zadržování a zastrasování členů a příznivců opozice, aby zajistily informování zadržených osob o důvodech jejich zatčení a vznesených obviněních a zajistily jim přístup k právnímu poradenství, rodinně a lékařské péči a aby je neprodleně předvedly před nezávislé a nestranné soudy a zaručily jim právo na spravedlivý proces;
 4. vyzývá zambijské orgány, aby prosazovaly svobodu projevu, tisku, sdělovacích prostředků, pokojného shromažďování a sdružování a zdržely se zneužívání zákonů o národní bezpečnosti a trestního soudnictví;
 5. vybízí všechny zúčastněné strany, aby zachovávaly zdrženlivost, odmítaly násilí a zastrasování a přispěly k národnímu usmíření;
 6. připomíná úzké partnerství mezi EU a Zambií; vyzývá EU a její členské státy, aby na tato porušení práva upozorňovaly na nejvyšší politické úrovni, pečlivě sledovaly situaci v oblasti lidských práv a soudní řízení, podporovaly zambijské organizace občanské společnosti, obránce lidských práv a novináře a řídily se doporučeními volební pozorovatelské mise EU v Zambii;
 7. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce, Africké unii, OSN a vládě a parlamentu Zambie.